

LILIANA GROSU, INTRODUCERE ÎN FILOGIA ROMANICĂ, 94 P.

Victor Axentii

conf. univ. dr., Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul
(email: axen55@mail.ru)

Structurată în cinci capitole, fragmentate, la rândul lor, pe teme, în subcapitole, cartea *Romanistica* (curs teoretico-practic) se impune printr-o construcție sistematică dar și sistemică, conținând, de asemenea, un glosar, o listă a savanților lingviști romaniști, bibliografie și teste-grilă.

Cursul aduce în discuție astfel de subiecte importante ca obiectul de studiu al romanisticii, specificul limbilor romanice în arealul romanic, procesul de romanizare, etnogeneza limbii române, evidențierea componentelor principale ale etnogenezei românilor, evoluția părților de vorbire de la latină la limbile romanice ș.a.

Cursul se deschide cu cap. *Specificul limbilor romanice în arealul romanic* prezentat în mod clar și expresiv. Urmează *Premisele istorice ale formării arealului român; procesul de romanizare* – un capitol foarte important în economia lucrării, unde se iau în discuție o serie de probleme spinoase cu referire la civilizația dacică înainte de romanizare, continuitatea dacică după cucerire.

Detaliat și abundent exemplificat este cap. *Limba română – limbă romanică*; pe larg este prezentat subiectul *Substrat, strat și adstrat pentru limba română*; în plină cunoștință de cauză este expus subiectul *Dialectele și graiurile limbii române*.

Are dreptate universitara când afirmă că, din punct de vedere genealogic, limba română ține de *Romania orientală*, moștenind limba latină în plan structural. Din punct de vedere tipologic ea corespunde exact tipului lingvistic romanic general, iar din punct de vedere al arealului, limba română, cu toate dialectele ei, reprezintă o arie autonomă în spațiul lingvistic romanic, arie opusă laturii occidentale.

Limba română actuală are patru dialecte: *dacoromân, aromân, istroromân, meglenoromân*. Cel mai variat este *dialectul dacoromân*, care se subdivizează în mai multe graiuri. Dialectul dacoromân este astăzi cel care păstrează cele mai multe elemente latine specifice și nespecifice, pe de altă parte, este cel mai „avansat” sub raport fonetic și gramatical, în raport cu celelalte dialecte care sunt, în general, mult mai conservatoare și mai puțin „dezvoltate”.

Cu lăudabilă inspirație și cu elemente inovatoare este întocmit capitolul *Perspectivă sincronică și diacronică asupra vocalismului și consonantismului latin și cel al limbilor romanice*.

Sunt expuse în cunoștință de cauză informații utile referitoare la accent, la vocalism, la palatalizarea unor consoane, la reducerea grupurilor consonantice etc.

Merită toată atenția capitolul final *Evoluția părților de vorbire de la latină la limbile romanice*. Metodologia propusă este extrem de necesară pentru toți acei care doresc să înțeleagă marcarea diferențelor din latină în română, la nivelul fiecărei părți de vorbire, evoluția părților de vorbire din limba română în raport cu cele din latină.

Studiul este scris pe înțelesul tuturor, expresiv, ușor lizibil și, în același timp, elaborat la nivelul exigențelor actuale. Acest manual este adresat tuturor celor interesați de lingvistica romanică, gramatica comparată a limbilor romanice, originea limbii române.